

Toimintasääntö

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualue

Sivistyslautakunta 21.1.2025
Hyvinvointilautakunta 28.1.2025
Voimaantulo 18.2.2025

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen toimintasääntö

Sisällys

1.	Toimintasäännön soveltaminen	2
2.	Toimielinorganisaatio	2
2.1.	Sivistyslautakunnan tehtävät ja päätösvalta	2
2.2.	Hyvinvointilautakunnan tehtävät ja päätösvalta.....	2
3.	Toimivalta henkilöstöasioissa	3
4.	Hankintaoikeudet	3
5.	Viranhaltijoiden muu päätösvalta	3
5.1.	Palvelualuejohtaja	3
5.2.	Opetuspäällikkö	3
5.3.	Oppimisen tuen erityisasiantuntija	4
5.4.	Opetuksen asiantuntija	4
5.5.	Koordinoiva oppilaanohjaaja	4
5.6.	Lukion rehtori	4
5.7.	Perusopetuksen rehtori.....	5
5.8.	Varhaiskasvatuspäällikkö.....	6
5.9.	Varhaiskasvatuksen asiantuntija	6
5.10.	Päiväkodin johtaja	6
5.11.	Varhaiskasvatuksen palvelusihteeri	7
5.12.	Lapsen hyvinvoinnin ja tuen asiantuntija	7
5.13.	Hyvinvointipäällikkö	7
5.14.	Kansalaisopiston rehtori.....	7
5.15.	Kirjastopalvelujohtaja.....	8
6.	Vaikuttamistoimielimet	8
6.1.	Ikäihmisten neuvosto	8
6.2.	Vammaisneuvosto	8
6.3.	Nuorisovaltuusto	8
6.4.	Lapsi- ja perheasiainneuvosto	8
7.	Muut järjestelyt	9
7.1.	Ostopalvelut	9
7.2.	Myyntipalvelut.....	9
8.	Voimaantulo	9

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen toimintasääntö

1. Toimintasäännön soveltaminen

Tämä toimintasääntö perustuu Mäntsälän kunnan voimassa olevaan hallintosääntöön.

Tällä toimintasäännöllä määrätään sivistyslautakunnan ja hyvinvointilautakunnan alaisen toiminnan organisoinnista ja tulosalueiden välisestä toimivaltajaosta sekä hallintosäännön perusteella kuuluvan päätösvallan siirtämisestä viranhaltijoille.

2. Toimielinorganisaatio

Mäntsälän kunnan toimielinorganisaatio on määritelty hallintosäännössä.

2.1. Sivistyslautakunnan tehtävät ja päätösvalta

Sivistyslautakunnan yleiset tehtävät on määrätty kunnan hallintosäännössä. Sen lisäksi, mitä lautakuntien päätösvallassa on hallintosäännössä määrätty, sivistyslautakunta päättää:

- lukuvuoden työ- ja loma-ajoista,
- varhaiskasvatussuunnitelman hyväksymisestä,
- esiopetuksen, perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmien hyväksymisestä,
- opetussuunnitelmiin perustuvien vuosittaisten toimintasuunnitelmien ja lukuvuosisuunnitelmien hyväksymisestä,
- esi- ja perusopetuksen oppilaiden koulukuljetuksen ja kuljetusavustusten perusteista,
- esi- ja perusopetuksen oppilaaksioton perusteista,
- lukion opiskelijavalinnan perusteista,
- erityisen tuen päätöksen tekemisestä oppilaalle ilman huoltajan suostumusta,
- oppivelvollisuuden laiminlyöntiin liittyvistä perusopetuslain mukaisista toimenpiteistä,
- perusopetuksen oppilaan erottamisesta määräajaksi,
- koulukokeiluun osallistumisesta,
- aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen maksuista palveluntuottajille,
- aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman hyväksymisestä sekä sopimustoimintaan perustuvan toiminnan laajuudesta.

2.2. Hyvinvointilautakunnan tehtävät ja päätösvalta

Hyvinvointilautakunnan yleisistä tehtävistä on määrätty kunnan hallintosäännössä. Sen lisäksi, mitä lautakuntien päätösvallassa on hallintosäännössä määrätty, hyvinvointilautakunta päättää:

- kirjaston käytösäännöistä,
- kirjasto- ja tietopalveluista sekä kirjaston mediakasvatuksesta,
- vapaasta sivistystyöstä,
- kansalaisopiston opetussuunnitelmien hyväksymisestä,
- taiteen perusopetuksen yleisen ja laajan oppimäärän opetussuunnitelman mukaisesta opetuksesta,
- avustuksista siltä osin, kun ne eivät ole kunnanhallituksen päätösvallassa,
- vuoden urheiluteon valinnasta sekä

- vuoden hyvinvointiteon valinnasta.

3. Toimivalta henkilöstöasioissa

Toimielinten ja viranhaltijoiden toimivalta henkilöstöasioissa määräytyy voimassa olevan hallintosäännön mukaisesti.

4. Hankintaoikeudet

Toimielinten ja palvelualuejohtajan hankintaoikeudet määritellään hallintosäännön mukaisesti vuosittain talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisesti.

Tulosalueiden ja tulosyksiköiden päälliköiden kertahankinta- ja puite- / kausisopimusrajat ovat:

- tulosaluepäälliköt 60 000 euroa
- yksiköiden johtajat 10 000 euroa.

5. Viranhaltijoiden muu päätösvalta

5.1. Palvelualuejohtaja

Palvelualuejohtajan yleiset tehtävät ja päätösvalta on määritelty kunnan hallintosäännössä.

Sen lisäksi, mitä hallintosäännössä on määrätty, palvelualuejohtaja päättää:

- esiopetuksen järjestämispaikeista lautakunnan vahvistamien perusteiden mukaisesti sekä
- niistä palvelualueelle kuuluvista erityislainsäädännön alaisista asioista, joista ei ole hallintosäännössä tai tässä toimintasäännössä erikseen määrätty.

Sivistysjohtajan varahenkilöinä toimivat järjestyksessä opetuspäällikkö, varhaiskasvatuspäällikkö ja hyvinvointipäällikkö.

5.2. Opetuspäällikkö

Sen lisäksi, mitä hallintosäännössä on määrätty, opetuspäällikkö päättää opetuksen tulosalueen osalta seuraavista asioista:

- lukuvuosi-kohtaisen perusopetuksen tuntikehyksen / hankerahoituksen kohdentamisesta,
- apulaisrehtoreiden, vararehtoreiden ja rakennusaikaisten rehtoreiden nimeämisestä,
- opetuspalveluiden tiimivastaavien ja koordinaattoreiden nimeämisestä,
- kunnan järjestämään perusopetukseen osallistumattoman oppivelvollisen edistymisen valvonnasta,
- tutkivasta opettajasta muun kuin koulun oppilaan suorittaessa erityisessä tutkinnossa perusopetuksen oppimäärää tai osaa siitä,
- ulkomaille suuntautuvista leirikouluista ja opintoretkeistä,

- toisen kotimaisen kielen, vieraan kielen tai tarvittaessa muun opetuksen järjestämisestä muussa kuin oppilaaksiottoalueen koulussa,
- perusopetuksen lähikoulun osoittamisesta tuleville 1. vuosiluokan oppilaille ja koulutuspaikan osoittamisesta 7. luokalle siirtyville oppilaille lautakunnan vahvistamien perusteiden mukaisesti pois lukien yhtenäiskoulussa opiskelevat 7. luokalle siirtyvät oppilaat. Opetuspäällikkö tekee oppilaaksiottopäätöksen myös erityisen tuen oppilaiden oppilaaksiotosta.
- vieraspaikkakuntalaisen perusopetuksen oppilaan ottamisesta,
- oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä toistaiseksi huoltajan hakemuksesta ja kuntaohjaajan esityksestä sekä
- koulukuljetusta koskevan nouto- ja/tai jättöpaikan määrittämisestä asiantuntijalausunnan perusteella ja huoltajan anomuksesta.

5.3. Oppimisen tuen erityisasiantuntija

Oppimisen tuen erityisasiantuntija päättää:

- alaisensa alle 1 v palvelussuhteeseen valinnasta,
- oppilaan erityisen tuen päätöksestä,
- oppilaan erityisistä opetusjärjestelyistä,
- oppilaan koulunkäyntioikeuden myöntämisestä yhtä vuotta säädettyä myöhemmin,
- luvan myöntämisestä aloittaa koulunkäyntinsä vuotta säädettyä aikaisemmin sekä
- pidennettyyn oppivelvollisuuteen siirtymisestä,
- oppivelvollisuuden laajenemiseen liittyvästä opiskelupaikan osoittamisesta kuntaohjaajan esityksestä,
- oppivelvollisuuden suorittamisen tilapäisestä keskeyttämisestä huoltajan hakemuksesta ja kuntaohjaajan esityksestä pl. lukio sekä
- 17-vuotiaan, ilman perusopetuksen päättötodistusta olevan oppilaan oppilaspaikan osoittamisesta lasten perusopetuksessa.

5.4. Opetuksen asiantuntija

Opetuksen asiantuntija päättää:

- perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaaksiotosta,
- esi- ja perusopetuksen oppilaiden kuljetusten ja kuljetusavustusten myöntämisestä lautakunnan päättämien perusteiden mukaisesti,
- oppilaiden ottamisesta aamu- ja iltapäivätoimintaan sekä
- tulosalueelle kohdistuvien tutkimuslupien myöntämisestä.

5.5. Koordinoiva oppilaanohjaaja

Koordinoiva oppilaanohjaaja toimii oppivelvollisuuslain määrittelemänä kuntaohjaajana.

5.6. Lukion rehtori

Lukion rehtori päättää yksikkönsä osalta:

- lukion opiskelijavalinnasta,
- muualla suoritettujen opintojen hyväksilukemisesta,

- oman koulunsa erikoisluokkien oppilaaksi ottamisesta kasvatus- ja sivistyslautakunnan hyväksymien ehtojen mukaisesti,
- luvan myöntämisestä valitun aineen tai oppimäärän vaihtamiseen toiseksi,
- opetuksen julkisuuden rajoittamisesta,
- hakemuksesta lisäajan myöntämisestä opintoihin ja oppivelvollisen oppivelvollisuuden määräaikaisesta keskeyttämisestä,
- oppivelvollisuuden suorittamisen tilapäisestä keskeyttämisestä huoltajan hakemuksesta ja kuntaohjaajan esityksestä pl. perusopetus,
- hakemuksesta opiskelun väliaikaisesta keskeyttämisestä,
- opiskelijan yli 14 päivää ja alle kuukauden kestävästä opinnoista poissaolosta,
- opiskelijan eronneeksi toteamisesta,
- kirjallisen varoituksen antamisesta opiskelijalle,
- opiskelijan määräaikaisesta erottamisesta, tai oman oppilaitoksen oppivelvollisen erottamisesta enintään kolmeksi kuukaudeksi,
- koulutuksesta pidättämisestä rikostutkimuksen ajaksi
- päättö- ja erotodistuksen ja oppimäärän suorittamista osoittavan todistuksen antamisesta opiskelijalle,
- tutkivasta opettajasta muun kuin koulun opiskelijan suorittaessa erityisessä tutkinnossa lukion oppimäärää tai osaa siitä,
- opiskelijan opetuksen järjestämisestä poikkeuksellisesti,
- luvasta suorittaa opintoja opetukseen osallistumatta,
- oikeudesta oppivelvollisuuslain mukaisen opiskelun maksuttomuuden pidentymisestä,
- opetussuunnitelmasta, koulun lukuvuosisuunnitelmasta ja lukuvuoden opetuksen järjestelyistä ilmoittamisesta huoltajalle,
- opetusharjoittelijan ottamisesta,
- opiskelijakunnan ohjaajana toimivan opettajan ja hänen sijaisensa määräämisestä,
- tarvittaessa opiskelijakunnan ja kerhojen sääntöjen vahvistamisesta,
- stipendien ja muiden apurahojen jaosta, mikäli rahastojen säännöissä tai lahjakirjassa ei toisin määrätä,
- oman yksikkönsä poistettavan irtaimen omaisuuden siirtämisestä, käytöstä poistamisesta ja poistetun omaisuuden myynnistä,
- yksikön sellaisten tilojen, jotka eivät ole tilavarausjärjestelmässä, käyttövuorojen myöntämisestä,
- kotimaahan ja ulkomaille suuntautuvista leirikouluista ja opintoretkestä sekä
- häiriötilanteen operatiivisen turvallisuusvastuun määrittelystä rehtorin ja vara-/apulaisrehtorin poissa ollessa (kirjataan turvallisuuskansioon).

5.7. Perusopetuksen rehtori

Perusopetuksen rehtori päättää yksikkönsä osalta:

- opetuksen julkisuuden rajoittamisesta,
- luvan myöntämisestä oppilaalle tilapäiseen poissaoloon yli 14 päivää tai pidemmäksi ajaksi huoltajan anomuksesta,
- oppilaaksiotosta pois lukien 1 ja 7-luokille siirtyvät oppilaat. Rehtori tekee päätöksen myös erityisen tuen oppilaiden oppilaaksiotosta oppimisen tuen erityisasiantuntijan valmistelusta.
- toissijaisesta oppilaaksiotosta lautakunnan päättämien perusteiden mukaisesti (lukuun ottamatta erityisen tuen ja vieraan kunnan oppilaita),

- oman koulunsa erikoisluokkien oppilaaksi ottamisesta lautakunnan hyväksymien ehtojen mukaisesti,
- luvan myöntämisestä valitun aineen tai oppimäärän vaihtamiseen toiseksi perusopetuksen vuosiluokilla 7 - 9,
- kirjallisen varoituksen antamisesta oppilaalle,
- päättö- ja erotodistuksen ja oppimäärän suorittamista osoittavan todistuksen antamisesta oppilaalle,
- opetusharjoittelijan ottamisesta,
- opetussuunnitelmasta, koulun lukuvuosisuunnitelmasta ja lukuvuoden opetuksen järjestelyistä ilmoittamisesta huoltajalle,
- oppilaskunnan ohjaajana toimivan opettajan ja hänen sijaisensa määräämisestä,
- tarvittaessa oppilaskunnan ja kerhojen sääntöjen vahvistamisesta,
- stipendien ja muiden apurahojen jaosta, mikäli rahastojen säännöissä tai lahjakirjassa ei toisin määrätä,
- kotimaahan suuntautuvista leirikouluista ja opintoretkestä,
- oman yksikkönsä poistettavan irtaimen omaisuuden siirtämisestä, käytöstä poistamisesta ja poistetun omaisuuden myynnistä,
- yksikön sellaisten tilojen, jotka eivät ole tilavarausjärjestelmässä, käyttövuorojen myöntämisestä,
- tilapäisen (alle 2 kuukautta) koulukuljetuksen myöntämisestä oppilaan fyysisen vamman tms. seurauksena,
- häiriötilanteen operatiivisen turvallisuusvastuun määrittelyä rehtorin ja vara-/apulaisrehtorin poissa ollessa (kirjataan turvallisuuskansioon),
- koulupäivän keskeyttämisestä oppimisympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden häiriötilanteissa sekä
- tietojen luovuttamisesta opiskeluhuollon henkilöstölle.

5.8. Varhaiskasvatuspäällikkö

Sen lisäksi, mitä hallintosäännössä on määrätty, varhaiskasvatuspäällikkö päättää varhaiskasvatus -tulosalueen osalta seuraavista asioista:

- vieraspaikkakuntalaisen lapsen ottamisesta varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen,
- asiakaskohtaisen asiakasmaksun alentamisesta tai perimättä jättämisestä,
- ryhmäkoon pienentämisestä erityistä tukea tarvitsevien lasten osalta sekä
- avustajien sijoituspaikoista toimintakausittain.

5.9. Varhaiskasvatuksen asiantuntija

Varhaiskasvatuksen asiantuntija päättää:

- yksityisen päivähoiton tuen myöntämisestä lautakunnan vahvistamien perusteiden osin, kun Kansaneläkelaitos ei päätöstä tee kunnan tekemän sopimuksen mukaan,
- esiopetusoppilaan ottamisesta ja sijoittamisesta yksityisen palveluntuottajan järjestämään esiopetukseen sekä
- tulosalueelle kohdistuvien tutkimuslupien myöntämisestä.

Varhaiskasvatuksen asiantuntija vastaa varhaiskasvatuksen yksityisten palveluntuottajien valvonnasta ja lausunnoista aluehallintovirastoon.

5.10. Päiväkodin johtaja

Päiväkodin johtaja päättää:

- lapsen ottamisesta varhaiskasvatukseen,
- esioppilaan ottamisesta Mäntsälän kunnan päiväkodeissa järjestettävään esiopetukseen,
- luvan myöntämisestä esioppilaalle tilapäiseen poissaoloon yli 14 päivää tai pidemmäksi ajaksi huoltajan anomuksesta,
- kunnallisen perhepäivähoidon korotetun kustannuskorvauksen myöntämisestä Suomen Kuntaliiton yleisperiaatteiden ja kunnan soveltamishojeen mukaisesti,
- yksikön sellaisten tilojen, jotka eivät ole tilavarausjärjestelmässä, käyttövuorojen myöntämisestä sekä
- oman yksikkönsä poistettavan irtaimen omaisuuden siirtämisestä, käytöstä poistamisesta ja poistetun omaisuuden myynnistä.

5.11. Varhaiskasvatuksen palvelusihteri

Varhaiskasvatuksen palvelusihteri päättää:

- varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaisista maksuista.

5.12. Lapsen hyvinvoinnin ja tuen asiantuntija

Lapsen hyvinvoinnin ja tuen asiantuntija päättää:

- lapsen yleisen tuen tukipalveluista,
- tehostetun ja erityisen tuen päätöksistä varhaiskasvatuksessa sekä
- esioppilaan erityisestä tuesta pois lukien pidennetyn oppivelvollisuuden päätös.

5.13. Hyvinvointipäällikkö

Sen lisäksi, mitä hallintosäännössä on määrätty, hyvinvointipäällikkö päättää elinikäinen oppiminen ja hyvinvointi -tulosalueen osalta seuraavista asioista:

- vapaa-aikapalveluja koskevat asiat, joita ei ole säädetty lautakunnan päätettäväksi,
- nuorisopalveluiden kohdeavustusten myöntämisestä,
- tilavarausjärjestelmän kautta varattavissa olevien tilojen koko lukuvuoden kestävästä vakiovuoroista sekä
- kesäajan vakiovuoroista.

5.14. Kansalaisopiston rehtori

Kansalaisopiston rehtori päättää yksikkönsä osalta:

- aikuiskoulutusta koskevista asioista, joita ei ole määrätty lautakunnan päätettäväksi,
- kansalaisopiston järjestämän taiteen perusopetuksen oppilaaksiotosta,
- muualla suoritettujen taiteen perusopintojen hyväksi lukemisesta,
- taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opintojen suoritusten viemisestä Koski-tietovarantoon suostumuksensa antaneiden oppilaiden osalta,
- avoimen yliopiston opistokohtaisista maksuista ja opiston kurssimaksuista,
- oman yksikkönsä poistettavan irtaimen omaisuuden siirtämisestä, käytöstä poistamisesta ja poistetun omaisuuden myynnistä,

- yksikön sellaisten tilojen, jotka eivät ole tilavarausjärjestelmässä, käyttövuorojen myöntämisestä sekä
- tulosityksikkönsä kohdistuvista tutkimusluvista.

5.15. Kirjastopalvelujohtaja

Kirjastopalvelujohtaja päättää yksikkönsä osalta:

- kirjaston käyttäjän asettamisesta määräaikaiseen lainaus- ja käyttökieltoon,
- kirjaston maksuista,
- kirjastopalveluja koskevista asioista, joita ei ole määrätty lautakunnan päätettäväksi,
- oman yksikkönsä poistettavan irtaimen omaisuuden siirtämisestä, käytöstä poistamisesta ja poistetun omaisuuden myynnistä,
- yksikön sellaisten tilojen, jotka eivät ole tilavarausjärjestelmässä, käyttövuorojen myöntämisestä sekä
- tulosityksikkönsä kohdistuvista tutkimusluvista.

6. Vaikuttamistoimielimet

6.1. Ikäihmisten neuvosto

Ikäihmisten neuvoston tehtävistä on säädetty kuntalain 27 §:ssä. Mäntsälän Ikäihmisten neuvosto on Mäntsälän ja Pornaisten kuntien eläkeläisjärjestöjen yhteistyöelin, jonka tehtävänä on seurata ikääntyneen väestön hyvinvointia ja iäkkäille suunnattujen palveluiden toteutumista, sekä antaa lausuntoja havaittujen epäkohtien korjaamiseen

6.2. Vammaisneuvosto

Vammaisneuvosto on kuntalain 28 § mukainen vaikuttamistoimielin, joka kunnanhallituksen on asetettava vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Vammaisilla henkilöillä sekä heidän omaisillaan ja järjestöillään tulee olla vammaisneuvostossa riittävä edustus.

6.3. Nuorisovaltuusto

Mäntsälän nuorisovaltuusto edustaa kunnan nuoria kunnallisessa päätöksenteossa. Demokraattisesti valitun vaikuttajaryhmän tehtävänä on tuoda nuorten ääni kuuluviin, ottaa kantaa ajankohtaisiin asioihin sekä tehdä aloitteita ja kannanottoja.

Nuorisovaltuuston tarkoituksena on myös tiedottaa nuoria kunnan päättäjien toiminnasta sekä auttaa nuoria löytämään keinoja vaikuttaa. Nuorisovaltuuston tehtävistä on säädetty kuntalain 26 §:ssä.

6.4. Lapsi- ja perheasiainneuvosto

Mäntsälän lapsi- ja perheasiainneuvosto on kunnanhallituksen nimeämä kunnan ja

sen alueella toimivien lasten ja lapsiperheiden asioissa toimivien järjestöjen ja tahojen, lasten vanhempien edustajien sekä viranomaisten yhteistyöelin, jossa on tasapuolisesti edustajia Mäntsälän eri alueilta.

Lapsi- ja perheasiainneuvosto edistää mäntsäläläisten lasten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin toteutumista ja yhteisöllisyyttä sekä kehittää olemassa olevia ja uusia palveluja ja toimintoja.

7. Muut järjestelyt

7.1. Ostopalvelut

Taiteen perusopetuksen laajaan oppimäärään kuuluva musiikkikoulutus ostetaan Porvoonseudun musiikkiopistolta:

- Palvelualuejohtaja päättää talousarviomäärärahan puitteissa musiikkikoulutuksen oppilasmaiden määräästä.

Vaativaa erityisopetusta, maahanmuuttajaopetusta ja ruotsinkielistä opetusta ostetaan erillisin sopimuksin tarvittaessa muista kunnista:

- Opetuspäällikkö päättää yksittäistä oppilasta koskevat ostosopimukset.

Toisen kunnan järjestämä varhaiskasvatus ja esiopetus:

- Varhaiskasvatuspäällikkö päättää maksusitoumuksen myöntämisestä.

Kansalaisopiston alaisen toiminnan ostopalvelut:

- Kansalaisopiston rehtori päättää kansalaisopiston toiminnan alaisista ostopalveluista.

7.2. Myyntipalvelut

Mäntsälän kansalaisopisto järjestää opetusta Pornaisten ja Pukkilan kunnissa.

8. Voimaantulo

Tämä toimintasääntö tulee voimaan 18.2.2025